

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 20. De venditione quæ solet fieri sub hasta,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

quod nec tunc possit accipere duo illa, quibus minoris emit, quia totum id intelligitur pertinere ad industriam quam roganti detulit liberaliter. Nec enim censetur in eare extraordinariam operam ponere; quam si poneret, incrementum ex ea proueniens sibi fumere posset. Exemplum est, si quis cum non possit pro re inuenire ultra decem, detulit eam ad alium locum distantem, ubi plus valebat: plus enim ibi vendendo, incrementum quo superatur summum illud pretiū, quod potuit hic inueniri, retinere potest, tanquam fructum extraordinariæ suæ operæ. Idemq; pari ratione censendum est de eo qui iustus aliquid emere, asportaret illud ex aliquo loco distante, ubi minus valebat. Nā illud quo emit minoris quam potuisset hic emere, capere potest tanquam fructum extraordinariæ operæ suæ.

CAP. XX.

De venditione, quæ solet fieri sub hasta.

SUMMARIUM.

318 Quando venditio fiat sub hasta, & leges in ea seruandæ.

319 Explicatio dabit, an emptio sit eo ipso existimanda iusta, quod facta sit in subhastatione.

320 Fraudes per quas talis venditio redditur iniusta.

321 Quatenus liceat ei cuius bona venduntur sub hasta, supponere aliquem ad aug. ndam pretium.

318.

Venditio fit sub hasta, quando publicâ proclamatione præconis, res exponitur venalis auctoritate legis, vel Iudicis & plus offerenti conceditur. Sunt autem certæ leges in ea seruandæ. Prima est, quod debeant publicâ voce præconis proclamationes fieri intra certum tempus, quod in reb. Filici & Ecclesiæ definitum est iure ciuili, 26. dierum, Cod. De sacrosanctis Ecclesijs, lege Hoc ius porrectum. In alijs bonis vero est arbitrium, id est, relictum arbitrio eorum, quorū auctoritate bona ipsa venduntur; nempe tutorum, curatorum, ex equorum testamenti, vel Iudicum, ac Magistratū. Secunda est, quod res quæ venditur, tradi debeat plus offerenti intra tempus subhastationis; intra quod semper admittitur alius qui plus offerat, primusq; offerens liberatur ab obligatione emendi per secundum plus offerentem: ita tamen vt semper libere possit denuo plus offerre quantum voluerit. Tertia est, quod statim aliquis offert pretium, obligetur etiā in conscientia dare quod obtulit, nisi alius plus offerat infra tempus subhastationis. Quarta est, quod res quæ venditur, possit dari minus offerenti, propter faciliorem, vel vtiliorem pretij solutionem, seu quia magis idoneus est quis ad soluendum. Si vero plures simul concurrant æquè idonei, ac tantumdem offerentes, locus esse potest gratiæ, sicut in alijs venditionibus, dummodo absit fraus, vel res diuidenda sit cuilibet pro rata.

319.

Hic occurrit dubitatio, an eo ipso, quod res venditur sub hasta, censenda sit vendi iusto pretio, ita vt statim ac rem sub hasta venditam esse acceptum est, debeamus iudicare in conscientia, venditam iusto pretio? Cui satisfieri potest, dicendo enim quidem vim esse illiusmodi venditionis (quem admodum post Medinam in Cod. De reb. rest. quæst. 31. vers. Similiter si merces, annotat Petrus à Nauar. lib. 3. De restitutione cap. 2. n. 36.) vt liceat vilius emere in subhastationibus quam curat communis æstimatio fori ciuitatis; nihilominus tamen non sequi continuo, vt si res vendita sit sub hasta, eo ipso debeat censeri vendita iusto pretio: quia in tali venditione, interuenire possunt multæ fraudes, per quas peccatur contra iustitiam emendo villiori pretio, quam res vendi poterat; vnde incurritur obligatio rescindendi contractum, aut rescarciendi damnum, quod exinde oriri cognoscitur. Ita enim æquitatem naturalem postulare manifestum est.

320.

COMMITTI VERO possunt tales fraudes, ex parte quidem eorum quorum auctoritate bona venduntur. Primo, si tempore quo pauci sunt emptores qui pretium augeant, res exponatur venditioni. Secundo, si faciant vt merces exposita venditioni, tradantur offerenti pretium, antequam finiatur tempus subhastationis. Tertio, si scienter vitia carundem mercium occultauerint, vel tacerint. Quarto, si alios arcerint ab offerendo, vel augendo pretio, vt res minoris e-

mantur, & tradantur, quibus ipsi volunt, amicis videlicet aut consanguineis. Quinto, si aliquos inducant ad pretium augendum, vt pluris, quam communi hominum æstimatione valeant, res ipsæ vendantur.

Aduerte tamen quod si auctio fieret ex certa scientia emptorum, qui ne alius rem ferat, dedita operâ pretium ita augeant, vt duplo superet illud quo apud mercatorem talis res emeretur, excusatio fit & à peccato, & à restitutione, vt bene monet Petrus à Nauar. in seq. num. 37. quia in eo casu merito præsumitur donatio in cremeti: cum nec ignorantia, nec necessitas, nec vlla vis, aut fraus interueniat, ex qua idipsum pretium soluens, iniuriam pati censetur. Et certe, vt ille quoque arguit, non videtur à ratione alienū, vt in hoc genere venditionis publicæ, in quâ ex tepiditate emptorum res ferè semper minoris venditur quam valeat, tunc pluris vendatur scienti, & volenti sic emere. Nam vt illud ad malam, ita istud ad bonam fortunâ venditoris pertinere censetur. Ex parte vero emptorum possunt committi fraudes. Primo, si quis eorū curet ne eius augeat pretium, vt ipse minoris emat. Secundo, si ipsi inter se conueniant, vt quisq; parum, aut nihil augeat pretium. Tertio, si quis eorum per inuidiam, vel odium, persistat in contendendo, & augendo pretio, non vt emat, sed vt alius carius emat.

SI QUÆRAS, an illi quorum bona venduntur sub hasta, male faciant inducēdo aliquem, vt pretium augeat, ne merces vendantur minoris, quam æquum sit? Respondetur, qd si probabiliter credat res esse minoris emēdas, quam alioqui emerentur, etiam si venderentur sub hasta, non male facere in eo: quia non inducunt vt merces pluris quam deceat, sed vt iusto pretio, vendantur. Si vero inducant ne merces minoris vendantur, quam aliæ similes vendita, sunt aliquando, etiam sub hasta, vel alibi veni di solitæ male faciunt, quia pretium huiusmodi venditionis variari solet, vt recte ait Medina loco cit. paucitate, vel multitudine emptorum, quam secum adferre solent tempus, & locus.

CAP. XXI.

De negotiatione.

SUMMARIUM.

322 Quid & quotuplex sit negotiatio.

323 Ea aliquando est, aliquando non est licita.

324 Quando illicita sit ex parte materiae, & quando ex parte rerum cum quibus exercetur.

325 Clericis & Monachis prohibita est negotiatio, nisi conueniatur circumstantijs, & quibus.

326 Quomodo illicita sit negotiatio ex circumstantijs loci, temporis, finis, & modi.

NEGOTIATIONIS nomine significatur emptio, non quævis, sed ea duntaxat, quæ ad reuendendum causa lucri ordinatur. Vnde qui emit vt vtatur emptis, non dicitur negotiari, nec qui emit sibi & familiæ necessaria, & deinde vendit quæ superflua sunt: nec qui emit merces, vt familiæ suæ profectet, & a utato consilio easdem vendit; nec qui locat propria prædia, & conducit aliena. Perinde est autem, siue quis per se, siue per alium emat ad reuendendum, vt negotiari censetur. Duplex est vero negotiatio: vna, quæ res emitur, vt reuendatur non mutata, vt ea quæ emitur frumentum, vt idemmet postea reuendatur. Altera est, quæ res emitur, vt reuendatur immutata per aliquam artem, vt ea quæ emitur ferrum, vt vendantur clauis: emitur lignū, vt vendantur scabellæ: emitur lana, vt vendatur pannus. Earum prior (quæ proprie est negotiatio) confunditur cum mercatura, vt patet ex Cap. Eijciens, dist. 88. & posterior confunditur cum artificio.

Porro quod de negotiatione occurrit hoc loco tractandum, est, an sit, vel non sit licita. Atq; aliquando esse licitam, & aliquando illicitam, ac proinde ex se indifferens, patet per illud. D. Aug. relatum in Cap. Fornicari, ead. dist. forniciari hominib. semper non licet, negotiari aliquando licet. Antequam enim quis fiat Ecclesiasticus, licet ei negotiari, factum iam non licet. Atque speciem turpitudinis potius quam honestatis præ se ferre, D. Thom. 2. 2. quæstio. 77. artic. 4. deducit

ex illius